

Sikkerhetsdatablad

ARDEX WA lim - herder
ARDEX WA fug - herder

1. Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

Revidert den: 20-03-2009/ JST Erstatter den: 25-07-2008	Leverandør: Ardex Skandinavia AS Filial Norge Jerikoveien 10 B N-1067 Oslo Tlf.:+47 22 61 05 00 Telefaks:+47 22 61 05 75 E-postadresse: ardex@ardex.no
Bruk av produktet Fugemasse. Flislim	

2. Fareidentifikasjon

Etsende. Kan gi allergi ved hudkontakt.
Tilleggsinformasjon Langvarig eller gjentatt innånding av damp kan gi skader på sentralnervesystemet. Ved blanding av to komponenter må HMS-databladene for begge komponentene følges.

3. Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

Einecs-nr.	CAS-nr.	Stoffer	Klassifisering	w/w%
203-865-4	111-40-0	3-azapentan-1,5-diamin	Xn;R21/22 C;R34 R43	1-5
203-950-6	112-24-3	3,6-diazaoktan-1,8-diamin	Xn;R21 C;R34 ;R43 ;R52/53	5-10
266-043-4	65997-15-1	Portlandsement	Xi; R37/38-41	10-30
236-675-5	13463-67-7	Titandioksid	-	1-5
238-878-4	14808-60-7	a-kvarts, respirabelt	-	60-100
217-164-6	1760-24-3	N-(2-Aminoetyl-3-aminopropyl)trimetoksysilan	Xi;R38-41 R43	1-5

Se fullstendige R-setninger under punkt 16.

Utfyllende opplysninger
Produktet inneholder ingen stoffer, som er nevnt på OBS-listen.

4. Førstehjelpstiltak

Innånding Oppsøk frisk luft. Oppsøk lege omgående.
Svelging Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.
Hud Fjern forurensede klær. Vask huden med såpe og vann. Oppsøk lege omgående.
Øyne Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skyll straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skyllingen til legen overtar behandlingen.
Utfyllende opplysninger Symptomer: Se punkt 11. Når lege oppsøkes, må HMS-databladet eller etiketten vises.

5. Brannsløkkingstiltak

Slokk med pulver, skum, kullsyre eller vanntåke. Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen. Bruk vann eller vanntåke til nedkjøling av ikke antent lager. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det branntruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.
---

6. Tiltak ved utilsiktede utslipp

Bruk det samme personlige verneutstyret som nevnt under punkt 8. Tørk opp søl med en klut. Se punkt 13 for kassering. Forsiktig! Etsende.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding T: +45 75508811, F: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Revidert den: 20-03-2009/JST
Erstatter: 25-07-2008

ARDEX WA lim - herder ARDEX WA fug - herder

7. Håndtering og lagring

Håndtering

Se under punkt 8 for opplysninger om forholdsregler ved bruk og personlig verneutstyr.

Oppbevaring

Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l.

Holdbarhetstid: Ca. 12 måneder.

8. Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Forholdsregler ved bruk

Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Nøddusj må være tilgjengelig. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.

Åndedrettsvern

Bruk åndedrettsvern med filter A.

Håndvern/hudvern

Bruk vernehansker av type neopren eller butylgummi. Gjennembruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hanskene omgående hvis det kommer forurensninger på dem, og vask hendene med vann og såpe. Bruk egnede verneklær. Bruk hansker som tilsvarer type 4H under og etter blanding.

Øyevern

Bruk vernebriller/ansiktsskjerm.

Alt personlig verneutstyr skal overholde gjeldende CEN-standarder.

Administrative normer

Innholdsstoffer	Administrativ norm	Anmerkninger
3-azapentan-1,5-diamin	1 ppm 4 mg/m ³	H, A
Titandioksid	- ppm 5 mg/m ³	-
Kvarts, ikke respirabelt	- ppm 0,3 mg/m ³	-

Anmerkninger

H: Stoffer som kan tas opp gjennom huden.

A: Allergifremkallende stoff.

Kontrollmetoder

Samsvar med administrative normer kan kontrolleres med yrkeshygieniske målinger på arbeidsplassen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform: Deigaktig væske

Farge: Hvit

Lukt: Karakteristisk

pH: 13

Kokepunkt: 335 °C

Tetthet: 1,7 g/ml

Løselighet i vann: Emulgerbar

Flammepunkt: 135 °C

10. Stabilitet og reaktivitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding T: +45 75508811, F: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Revidert den: 20-03-2009/JST
Erstatter: 25-07-2008

ARDEX WA lim - herder ARDEX WA fug - herder

11. Toksikologiske opplysninger

Akutt

Innånding

Produktet avgir damp fra organiske løsemidler, som kan gi dødsighet og svimmelhet. I høye konsentrasjoner kan dampene gi hodepine og forgiftningssymptomer.

Svelging

Kan forårsake etseskader i munn, spiserør og magesekk. Smerter i munn, svelg og mage. Svelgeproblemer, illebefinnende og blodig oppkast. Brune flekker og etsesår kan ses i og omkring munnen.

Kontakt med hud

Virker etsende og gir brennende smerte, rødme, blemmer og etsesår. Kan absorberes gjennom huden og forårsake symptomer som svimmelhet og hodepine.

Kontakt med øyne

Kan forårsake dype etseskader, smerter, tårer og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap.

Fare for allergi

Kan gi overfølsomhet ved kontakt med huden. Symptomene er rødme, hevelse, blemmer og sårdannelse og utvikles oftest langsomt.

Gjentatt eksponering

Fare for skader på sentralnervesystemet

Langvarig eller gjentatt eksponering, som hudkontakt eller innånding av damp, kan gi skader på sentralnervesystemet.

12. Økologiske opplysninger

Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann.

Økotoksitet

Produktet inneholder små mengder miljøskadelige stoffer.

13. Instruksjoner ved disponering

Samle søl og avfall i lukkede, tette beholdere for kassering i henhold til reglene om behandling av farlig avfall.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 08 04 09 Avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer.

Absorpsjonsmiddel/kluter forurenset med produktet:

EAL-kode: 15 02 02 Absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurenset av farlige stoffer.

Det størknede produktet er ikke-farlig avfall i henhold til avfallsforskriften. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering. Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 09 04 Annet blandet avfall fra bygge- og rivingsarbeid enn det nevnt i 17 09 01, 17 09 02 og 17 09 03.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding T: +45 75508811, F: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Revidert den: 20-03-2009/JST
Erstatter: 25-07-2008

ARDEX WA lim - herder
ARDEX WA fug - herder

14. Transportopplysninger

Produktet må transporteres i samsvar med reglene for transport av farlig gods på vei og sjø i henhold til ADR og IMDG.

ADR: UN 2735 ; POLYAMINER, FLYTENDE, ETSENDE, N.O.S. (3,6-diazaoktan-1,8-diamin) ; 8 ; III

IMDG: UN 2735 ; POLYAMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S. (3,6-diazaoktanethylenediamin) ; 8 ; III

Klassifiseringskode: C7 Fareseddel ADR: 8 Farenummer: 80

Flammepunkt: 135°C Fareseddel IMDG: 8 IMDG EmS.: F-A, S-B

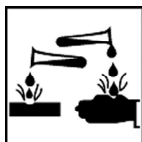
Transport etter avsnitt ADR 1.1.3.6: Faktor: 1. Maksimal total mengde pr. transportenhet: 1 000 l/kg.

Begrensede mengder:

ADR: Maksimal mengde: 5 l pr. innvendig emballasje og 30 kg pr. kolli ved kombinasjonsemballasje. Ved bruk av krympe- eller strekkfolie er grensen 5 l pr. inneremballasje og 20 kg pr. kolli (inneremballasje må være laget av av metall eller plast som ikke lett kan punkteres eller revne).

IMDG: Maksimal mengde: 5 l pr. innvendig emballasje og 30 kg pr. kolli ved kombinasjonsemballasje. Ved bruk av krympe- eller strekkfolie er grensen 20 kg pr. kolli (inneremballasje må være laget av av metall eller plast som ikke lett kan punkteres eller revne).

15. Regelverksmessige opplysninger

Etsende

Farebetegnelse: Etsende

Faresymboler: C

Inneholder

3,6-diazaoktan-1,8-diamin , 3-azapentan-1,5-diamin, N-(2-Aminoetyl-3-aminopropyl)trimetoksyilan

R-setninger

Etsende. (R34)

Kan gi allergi ved hudkontakt. (R43)

S-setninger

Unngå hudkontakt. (S24)

Får man stoffet i øynene, skylk straks grundig med store mengder vann og kontakt lege. (S26)

Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm. (S36/37/39)

Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig, vis etiketten om mulig. (S45)

Annen merkning

Inneholder et reduserende stoff som reduserer løselig krom VI. Det reduserende stoffet er aktivt når det lagres på et tørt sted i 12 måneder etter angitt pakkedato. Kromatreduksjonen vil avta ved oppbevaring i fuktige omgivelser, f.eks. på byggeplasser. Åpnet emballasje må lukkes tett etter bruk, og produktet bør brukes opp så snart som mulig.

Deklarasjonsnummer (PRN-nr.)

75651

Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

Viktigste kilder

Se punkt 16.

16. Andre opplysninger

Anvendelsesbegrensninger

Personer under 18 år må ikke bruke eller utsettes for produktet i yrkesmessig sammenheng. Ungdom over 15 år er imidlertid unntatt fra denne regelen hvis produktet inngår som et nødvendig ledd i en utdanning.

Særlig opplæring

Ingen spesiell opplæring er nødvendig, men grundig kjennskap til dette HMS-databladet er en forutsetning.

Bransje

Byggebransjen

Viktigste kilder

Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, FOR 2002-07-16-1139 (Sist endret: 2005-10-31).

2007-utgaven av ADR og 2006-utgaven av IMDG.

Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære, mai 2007.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), FOR 2004-06-01-930 (Sist endret: 2006-11-16).

Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), FOR-2008-05-30-516. (Sist endret: FOR-2009-02-04-119).

Forskrift om arbeid av barn og ungdom, FOR 1998-04-30-551 (Sist endret: 2003-01-01).

Utfyllende opplysninger

Dette HMS-databladet er utarbeidet på bakgrunn av opplysninger fra leverandøren om produktet da det ble laget (f.eks. datablad og lignende).

Erstatter helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad av 25-07-2008

Den fullstendige teksten i de R-setningene som er gjengitt under punkt 3.

R21 Farlig ved hudkontakt.

R21/22 Farlig ved hudkontakt og svelging.

R34 Etsende.

R37/38 Irriterer luftveiene og huden.

R38 Irriterer huden.

R41 Fare for alvorlig øyeskade.

R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.

R52/53 Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Endringer er blitt gjort i følgende punkter

1,7,15,16.